

Til beslutningsforslag nr. B 118. Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 20. marts 2003

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om dansk militær deltagelse i en multinational indsats i Irak

[af udenrigsministeren (Per Stig Møller)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 18. marts 2003 og var til 1. behandling den 19. marts 2003. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Forsvarsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Samråd

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til statsministeren til mundtlig besvarelse og 2 spørgsmål til udenrigsministeren til mundtlig besvarelse. Ministrene har besvaret spørgsmålene i samråd med udvalget den 20. marts 2003.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 143 spørgsmål til udenrigsministeren og forsvarsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret. Desuden har udvalget stillet 36 spørgsmål til udenrigsministeren og forsvarsministeren, som forventes besvaret inden beslutningsforslagets 2. behandling.

Nogle af udvalgets spørgsmål og udenrigsministerens og forsvarsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, SF, RV, EL og KRF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Socialdemokratiet mener, at den danske regering har truffet en historisk beslutning. Desværre er der tale om en forkert beslutning om at deltage i en krig, uden at den er støttet af et bredt flertal i Folketinget.

Det er et brud af historiske dimensioner på den tradition, der har været her i landet. Der er ingen historiske fortilfælde for, at en dansk regering har villet sende danske soldater til krigshandlinger, uden at det støttes af et bredt flertal i Folketinget.

Det beklager vi dybt fra Socialdemokratiets side – det er ulykkeligt for Danmark.

Det er regeringens valg!

Socialdemokratiet har i sagen haft den klare oplevelse, at vi og regeringen var enige om linjen i Irakkrisen, nemlig at Danmark ville kunne sende danske soldater til Irak for at bidrage til afvæbningen af Saddam Hussein, hvis der forelå en ny beslutning fra FN. Socialdemokratiet havde klart den opfattelse, at regeringen var enig i, at den tidligere sikkerhedsrådsresolution 1441 ikke var grundlag nok for en krig.

Den holdning har vi ikke stået alene med fra dansk side. Tværtimod blev det klart udtrykt af et stort flertal af de lande, der stemte for resolution 1441, at det ikke var en adgangsbillet til at starte en krig.

Regeringen har nu skiftet spor og påtager sig dermed et stort ansvar ved at insistere på at del-

tage i den amerikanskledede aktion uden om FN – og dermed i strid med folkeretten.

FN's Sikkerhedsråd er nu sat ud af spillet – et kæmpe tilbageskridt for den internationale retsorden, vi også troede, Venstre og Det Konservative Folkeparti var tilhængere af. En ydmygelse af FN. Et NATO og et EU, der er splittet.

Den danske statsminister bidrog til splittelsen i EU ved at være medunderskriver på et læserbrev til støtte for USA's linje over for Irak – imod bl.a. Danmarks nærmeste naboer i Europa.

Den danske statsminister har valgt en anden kurs end de andre nordiske lande og Danmarks nærmeste europæiske naboer, faktisk en anden kurs end det meste af verden.

Alt tyder på, at det kun er meget få lande, der vil bakke op med direkte militært bidrag til den USA-ledede krig.

Socialdemokratiets linje har været den samme fra første færd. Vi har støttet FN-sporet for at lægge maksimalt pres på diktatoren i Bagdad.

Regeringen har skiftet spor og isoleret Danmark fra vore nærmeste naboer i Norden og EU.

Regeringen bringer Danmark og de danske soldater i en uholdbar situation.

Det er ikke rimeligt at sende danske soldater i krig på basis af et smalt flertal i Folketinget.

Socialdemokratiet har foreslået regeringen at sammensætte en storstilet humanitær indsats i samarbejde med de andre nordiske lande, styrke indsatsen for at gøre fremskridt i Mellemløstkonflikten og forberede sig på stabiliserings- og genopbygningsindsatsen i Irak efter krigshandlingerne.

Et beslutningsforslag med ovenstående indhold vil kunne samle bred støtte i tinget.

Det har regeringen afvist. Det beklager Socialdemokratiet dybt.

Socialistisk Folkeparti mener, at krigen mod Irak kommer på et tidspunkt, hvor alle andre muligheder endnu ikke er udtømt. Krigen mod Irak kommer, efter at især USA og Storbritannien i månedsvis har forsøgt at få et flertal i FN's Sikkerhedsråd. Efterhånden som mulighederne for, at et såkaldt moralsk flertal ville kunne mobiliseres, svandt, og efterhånden som muligheden for at undgå et veto fra Frankrig fortonede sig, valgte en snæver gruppe af lande med USA i spidsen

at sætte sig ud over det gensidigt forpligtende internationale samarbejde, som FN repræsenterer.

Den latente trussel fra amerikansk side om at ville gå uden om FN har fra begyndelsen stillet FN i et dilemma: Hvis FN lod sig kue til at make ret, ville FN *de facto* sætte sin autoritet over styr. Hvis FN lod sit demokrati arbejde, og USA gik enegang, ville den reelle legitimitet lide et alvorligt knæk. Det sidste er den situation, vi nu står i. At klinke skårene efter denne legitimitetskrise bliver ikke nemt, og det internationalt forpligtende samarbejde i FN, med dets målsætning om en international retsorden, står alvorligt svækket.

Tilsidesættelsen af FN er et tilbageslag for den internationale retsorden. At Irak ikke har overholdt en lang række FN-resolutioner og indtil det sidste har været modstræbende i samarbejdet med FN's våbeninspektører er ubestrideligt. At Saddam Husseins styre er totalitært, menneskefjendsk og undertrykkende er også hævet over enhver tvivl. Det ville være ønskværdigt med et regimeskift i Bagdad, så dets tyranniske leder Saddam Hussein kunne komme for Menneskerettighedsdomstolen, og det ville være en stor humanistisk og demokratisk sejr.

Men i lyset af at Saddam Husseins regime kun har været muliggjort gennem en aktiv amerikansk støtte op gennem 1980'erne, er det efter Socialistisk Folkepartis mening noget hyklereri at udse sig netop Irak og Saddam Hussein som en særlig trussel mod menneskeheden. Dels fordi USA i vid udstrækning selv har bevæbnet diktatoren, jf. den såkaldte Riegel Report, dels fordi verden er fyldt med despoter, som med lige så stor ret burde fjernes fra magten og retsforfølges, og endelig fordi den lange mellemliggende periode siden USA's engagement i Irak i forbindelse med krigen mod Iran og hele efterspillet efter gidseltagningen i Teheran under præsident Jimmy Carter og frem til onsdag den 19. marts 2003 – altså mere end 20 år – har forværret den humanitære situation i Irak dramatisk. At Saddam Hussein ubestrideligt bærer det tungeste ansvar for dette er ubestrideligt. Men en lang række eksperter har ligeledes peget på verdenssamfundets medansvar. Hans von Sponeck, tidligere humanitær koordinator for FN, har således flere gange påpeget, at sanktionerne mod Irak har ramt civilbefolkningen hårdt. Den kritik er igen og igen blevet fremsat af de tidligere våbenin-

spektører Rolf Ekéus og Scott Ritter. For Iraks befolkning har nu i årevis været afskåret fra en adgang til de mest basale fornødenheder såsom rent drikkevand, mad og medicin, der bare i tilnærmelsesvis grad matcher behovene.

FN skønner, at op imod 1 mio. børn er døde som følge af under- og fejlernæring samt de følgelidelser, der knytter sig dertil.

Begrebet »rettidig omhu« er af afgørende betydning i denne sammenhæng. I sommeren 1992 stod våbeninspektørerne fra UNSCOM uden for det irakiske landbrugsministerium efter et tip om, at man dér ville kunne finde et arkiv, som én gang for alle ville skabe et overblik over Iraks militære anlæg, militære slagkraft, våbenproduktion samt militære planer. Med Sikkerhedsrådet og en stribe FN-resolutioner i ryggen omringede UNSCOM Landbrugsministeriet, men blev forment adgang af irakerne.

Fordi irakerne obstruerede våbeninspektionens arbejde, måtte FN's udsendte våbeninspektører tilbage til Sikkerhedsrådet for dér at få fornyet deres mandat og dermed få præciseret, at der ville blive slået hårdt ned på Irak, hvis landet ikke efterlevede resolutionen og gav UNSCOM adgang. Sikkerhedsrådet var efter mødet med våbeninspektørerne på nippet til at vedtage en udtalelse – med Frankrigs og Kinas overraskende billigelse – som i skarpe vendinger ville fordømme Saddam Hussein, og som ville påpege, at en fortsat umuliggørelse af våbeninspektionen ville få alvorlige konsekvenser for Irak. Men USA bakkede ud. USA var imod al fornuft og al forventning den nation, der ikke ønskede en skærpet tone over for Irak. Dette står stadig som en gåde.

De tidligere våbeninspektører Rolf Ekéus og Scott Ritter har begge siden højtlydt indret sig over, at Washington pludselig tog brodden af Sikkerhedsrådets udtalelse. USA nedtonede altså sprogbrugen og sendte derved et klart signal til Saddam Hussein om, at USA ikke var klar til at gå i krig på det tidspunkt – eller på det foreliggende grundlag.

Alligevel kan det undre, for dér stod UNSCOM næsten med nøglerne i hænderne til det materiale, som én gang for alle kunne give et samlet billede af Iraks militære overvejelser og slagstyrke. Man havde med Scott Ritters ord mulighed for at pågribe gerningsmanden med den

så omtalte ryggede pistol i hånden. Alligevel ville amerikanerne ikke være med.

Hvis USA i alle disse år har været bekymret for det manglende demokrati i Irak og har haft alvorlige grunde til tro, at Irak skulle udgøre en seriøs trussel mod USA eller vesten, så udviste man ikke rettidig omhu.

Siden har våbeninspektørerne forelagt Sikkerhedsrådet den ene rapport efter den anden. Hver gang har USA hævdet at være i besiddelse af yderligere kompromitterende materiale om Irak. Og hver gang har USA forsømt at præsentere FN og skiftende våbeninspektioner for den relevante dokumentation og dermed de oplysninger, som kunne have lettet våbeninspektørernes opgave og overbevist Sikkerhedsrådet om nødvendigheden af en evt. hårdere kurs.

Det samme er sket i eskaleringen af Irakkrisen siden den 11. september 2001. Den amerikanske regering har endnu ikke løftet bevisbyrden og påvist en forbindelse mellem Irak og terrornetværket al-Qaeda og ej heller leveret afgørende beviser på Iraks besiddelse af masseødelæggelsesvåben. Under overskriften »CIA: Bush overdriver forbindelse mellem Irak og al-Qaeda« beretter Ritzau, at CIA undsiger sin egen regering i brugen af den dokumentation, som CIA selv har leveret.

Den nuværende våbeninspektion under Hans Blix har gentagne gange bedt Sikkerhedsrådet om mere tid. USA, Storbritannien og den danske regering m.fl. har systematisk markeret sig på en måde, som har lagt et urimeligt pres på Sikkerhedsrådet og dermed sat FN som institution i det allerede omtalte dilemma. USA har med støtte fra bl.a. den danske regering dermed bidraget til at kortslutte våbeninspektørernes arbejde. Fra dansk side er der tale om et brud på en mangeårig tradition, for USA er der mere tale om reglen end om undtagelsen. Tilbage står, at regeringen med sin beslutning om ikke at basere sig på FN og på Sikkerhedsrådet har placeret Danmark i en ikke alene helt uvant, men også folkeretlig ulovlig situation. Denne ekstreme situation bliver båret igennem med det yderste af de parlamentariske negle og med det tyndest tænkelige mandat, og der er således tale om et alvorligt brud på parlamentarisk sædvane. Danmark står nu med kun en håndfuld lande i et skarpt modsætningsforhold til verdenssamfundet.

Socialistisk Folkeparti finder det overordentlig bekymrende, at Danmark med regeringens beslutning og med Dansk Folkepartis støtte stiller sig isoleret i forhold til især det meste af Europa og de europæiske partnere i EU. Den danske position står ligeledes helt isoleret i Norden. Beslutningen om et dansk bidrag til en krig i Irak uden FN-mandat sker endvidere i et modsætningsforhold til en stor majoritet i befolkningen. Den folkelige forankring i forbindelse med udsendelse af danske styrker til internationale opgaver bør efter Socialistisk Folkepartis vurdering prioriteres højt.

Det er således Socialistisk Folkepartis opfattelse, at USA har et ubestrideligt medansvar for eksistensen af Saddam Husseins totalitære regime, at USA tidligere – og i modsætning til resten af Sikkerhedsrådets medlemmer i øvrigt – har forsømt at udvise rettidig omhu i forhold til en væbnet intervention i Irak, at koalitionen bag Golfkrigen og befrielsen af Kuwait reelt havde muligheden for at fjerne Saddam Hussein fra magten, hvis interessen havde været at etablere demokrati og menneskerettigheder i Irak, at USA's efterretningsvæsen i årevis har forsømt at præsentere såvel Sikkerhedsrådet som skiftende våbeninspektioner med den dokumentation, som man hævdede at have at USA systematisk siden 11. september 2001 har stillet FN – og dermed verdenssamfundets legitime interesse i et gensidigt forpligtende internationalt samarbejde om international retsorden – i et dilemma, som FN kun har kunnet gå svækket ud af, at verdenssamfundet, herunder Danmark, har forsømt at hjælpe den irakiske civilbefolkning adækvat, med en humanitær katastrofe til følge, at den nu pågående krig vil betyde yderligere lidelser for den irakiske befolkning og evt. også for de nærmeste naboer, at kampen mod terror afspores med denne krig og kun yderligere vil skabe anti-vestlige følelser blandt en propageret og uoplyst muslimsk befolkning, at krigen i Irak vil forringe muligheden for fred i Mellemøsten, at den internationale terrortrussel vil øges, at internationalt forpligtende samarbejde og FN's legitimitet og autoritet har lidt alvorlig skade ved forløbet og iværksættelsen af den ulovlige krig, at Danmark har sat sit renommé som et besindigt og loyalt FN-engageret land over styr, at regeringens udspil til håndtering af den humanitære katastrofe er helt utilstrækkelig, at det er hykleri at tale om befrielse af den irakiske befolkning med

bomber efter systematisk at have udsultet befolkningen i årevis gennem sanktioner, der ikke ramte Saddam Hussein, men kun civilbefolkningen, og at resultatet af tidligere våbeninspektørers afrapporteringer ifølge de tidligere resolutioner burde have affødt lempelser i sanktionerne til gavn for civilbefolkningen, således som Hans von Sponeck, Rolf Ekéus og Scott Ritter gentagne gange har påpeget det.

Afslutningsvis ønsker Socialistisk Folkeparti med ovenstående i erindring at påpege, at begrundelserne for krigen i Irak stadig fremstår meget upålidelige. Der kan derfor kun gisnes om de egentlige motiver, men det er for Socialistisk Folkeparti klart, at Irak og den irakiske befolkning kommer til at lægge ryg til implementeringen af en ny USA-forankret sikkerhedspolitik doktrin.

At Irak er en »slyngelstat«, er hævet over enhver tvivl. Det bringer Irak på linje med nationer som Kina, Libyen, Pakistan, Nordkorea etc. Besiddelsen af masseødelæggelsesvåben, demonstreret vilje til at bruge dem, trusler mod nabolande eller andre, undertrykkelse af egne borgere eller særlige religiøse eller politiske mindretal er alt sammen kriterier, som uendelig og forfærdende mange nationer deler.

Hvis forestillingen i den nye amerikanske sikkerhedspolitiske doktrin er, at man med forebyggende angreb – preemptive strikes – skal eliminere enhver nation, der opfylder ovennævnte kriterier, eller som potentielt kunne tænkes at komme til at udgøre en trussel, står verden foran en uendelig række af krige og en altoverskygende terrortrussel. Ihukommende, at en række af de nationer, der med større eller mindre ret kunne beskyldes for at være slyngelstater, er i besiddelse af atomvåben, er truslen om en altødelæggende krig rykket nærmere med realiseringen af den amerikanske doktrin.

Det fremhæves ofte, at Danmark skal være taknemmelig over det store amerikanske militærberedskab. Og det er rigtigt, at USA bruger enorme ressourcer på et forsvar, som også historisk er kommet Danmark til gavn. Men i det regnskab er det vigtigt at bemærke, at især EU har været en drivende kraft i den humanitære bistand, i FN-samarbejdet, i miljøforbedringsarbejdet og andre økonomisk omkostningstunge foranstaltninger. Disse foranstaltninger er stadig farbar vej som centrale elementer for en langsig-

tet sikkerhedspolitik, der adækvat imødegår terrortruslen, fattigdom, analfabetisme, flygtningestrømme, miljøkatastrofer etc.

Den bølge af sympati og forståelse, der mødte USA efter de tragiske begivenheder den 11. september 2001, og det fælles projekt med allierede – herunder Danmark – om kampen mod terror, er med krigen i Irak sat alvorligt tilbage. Terrortruslen er øget og ikke mindsket, for verdenssamfundet har trods ansatser i Europa og Canada forsømt at sætte massivt ind mod terrorens årsager og grundlag. I stedet går en håndfuld lande med USA i spidsen nu ind i en type af aktion, der kun alt for ofte har demonstreret sin utilstrækkelighed, hvad angår etableringen af langsigtede og bæredygtige grundlag for fred og demokratisering.

Socialistisk Folkepartis håber naturligvis, at krigen, der nu er en realitet, vil kræve et minimum af ofre. Vi knytter også et – om end spinkelt – håb til, at Irak efterfølgende kan blive et fredeligt og demokratisk land. Socialistisk Folkepartis vil således gå aktivt og konstruktivt ind i arbejdet med den efterfølgende genopretning.

Det Radikale Venstre lægger særlig vægt på følgende:

Det ville have været rigtigt at give våbeninspektionen en kort tidsfrist til at udføre sit arbejde. Det Radikale Venstre henviser i denne forbindelse særligt til udtalelser af Hans Blix i Sikkerhedsrådet den 7. marts 2003 om, at der var behov for yderligere våbeninspektion »ikke i uger, ikke år, men måneder«. Den 19. marts 2003 beklagede Hans Blix i FN's Sikkerhedsråd, at der ikke var mere tid til våbeninspektørernes arbejde. Referater fra den efterfølgende debat i Sikkerhedsrådet fortæller, at kun 4 ud af 15 medlemmer i Sikkerhedsrådet var for en militær aktion på nuværende tidspunkt.

En kort forlængelse af våbeninspektionen vil ikke udgøre en fare i betragtning af det irakiske militærs øjeblikkelige tilstand, men kunne bane vejen for, enten at der i FN's Sikkerhedsråd kunne blive enighed om et FN-mandat til afvæbning af Irak med militære magtmidler af en bred koalition, eller for at militær aktion ville blive overflødig som følge af reelle fremskridt med afvæbningen af Irak.

Det folkeretlige grundlag er ikke tilfredsstillende og alle spørgsmål endnu ikke fuldt belyst på tidspunktet for afgivelse af denne betænkning. Det Radikale Venstre finder, at det ikke er rigtigt, når regeringens notat bygger på den politiske vurdering, at våbeninspektion har været forgæves, og at yderligere inspektion ville være udsigtsløs.

Danmarks udenrigspolitiske placering er ud fra en samlet vurdering forkert i forbindelse med Irak-aktionen. Sammen med UK er Danmark eneste EU-land, der yder et egentligt militært bidrag. Det er ganske vist ikke et militært betydningsfuldt bidrag, men er et vigtigt politisk symbol. Danmark har en klar udenrigspolitisk interesse i at have både et atlantisk og et europæisk fundament. Det er en vigtig opgave for Danmark at bidrage til, at EU udvikler en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, også for at modvirke et amerikansk monopol i udenrigspolitikken. Den danske statsminister har med sin underskrift den 30. januar 2003 på en støtteerklæring til præsident Bush sammen med fire andre EU-ledere bidraget til den europæiske splittelse.

Det Radikale Venstre beklager, at den danske regering ikke aktivt har bidraget til at skabe bred tilslutning til Irakpolitikken, hverken nationalt eller internationalt.

Når Enhedslisten ikke kan støtte vedtagelsen af beslutningsforslaget, ikke kan støtte den amerikanske militære aktion imod Saddam Husseins Irak, skyldes det ikke sympati for Iraks diktator. Nej, det skyldes, at vi ikke mener, USA's militære aktion sker for at hjælpe den irakiske befolkning. Det ses af de midler, som vælges. Nej, det er for at gavne USA's egne slet skjulte økonomiske og geopolitiske interesser. Enhedslisten ser hellere end gerne Saddam Hussein og hans folk styrtet og draget til ansvar for deres ugerninger. Derfor støttede Enhedslisten, at FN's våbeninspektører skulle have mulighed for at færdiggøre deres arbejde, og at der skulle ydes al tænkelig støtte til opbygningen af en demokratisk opposition til Saddam Hussein-regimet. Han har ansvaret for tusindvis af menneskers liv, via rene likvideringer mod personer og grupper i Irak, via krigen mod Iran i 1980'erne – dengang klart støttet af USA – via udsættelsen af sin egen befolkning for kemisk krigsførelse, via diktatur og undertrykkelse af marsk-araberne i syd, og sådan kunne man fortsætte.

Bet. o. f. t. beslutn. vedr. en multinational indsats i Irak

Det er betegnende for den irakiske diktators synderegister, at dette er sket med USA's og Vestens fulde vidende og i f.eks. krigen mod Iran med deres fulde militære og økonomiske støtte. Først da Saddam Hussein forgreb sig på Kuwait i 1990 reagerede præsident Bush senior med indsættelsen af den amerikanskledede halve million mand, som et halvt år senere fordrev de irakiske styrker fra Kuwait. Dette skete, fordi USA ikke ønskede, at Saddam Hussein via kontrollen også af de kuwaitiske oliekluder skulle blive den stærkeste magtfaktor i Mellemøsten og dermed på sigt udfordre Israel og USA, hvad angår politikken i området.

Enhedslisten foreslog for flere år siden, at man i stedet for at ramme Irak med bomber, som USA og England faktisk har gjort kontinuerligt i adskillige år, så at sige »bombarderede« Irak med medicin, mad, forsyninger osv., så FN-sanktionerne ikke gik ud over den irakiske civilbefolkning. Vi opfatter det som en sag for den irakiske befolkning at søge veje til at få afsat Saddam Hussein. Dette hjulpet på vej af denne kombination af hjælp til den irakiske befolkning og krav til/pres på den irakiske diktator. Enhedslisten har i årevis arbejdet for og foreslået støtte til den demokratiske irakiske opposition, men det har der hverken været opbakning til her i Danmark, i USA eller andre vestlige lande. Og dengang præsident Bush senior i februar 1991 gik ind i Kuwait og smed de irakiske styrker ud, udsendte han opfordringer til den irakiske befolkning om at rejse sig og styrte Saddam Hussein. Rent faktisk gjorde store dele dette, men da det kom til stykket lod daværende præsident Bush sine hundredtusinder af tropper stå og se på, mens Saddams republikanske garde få snese kilometer væk blodigt knuste dette oprør! Siden kom sanktionerne, som aldrig for alvor ramte Saddam Hussein og hans politiske og militære elite, men tværtimod den irakiske befolkning.

Enhedslisten kan ikke støtte vedtagelsen af beslutningsforslaget. Enhedslisten opfatter regeringens forslag som en politisk blankocheck til præsident Bush og USA's militære krig mod Irak og som en tilslutning til den overordnede strategi – Bush-doktrinen – som denne militære aktion er udtryk for.

Det er åbenlyst, at Danmark i denne situation går uden om FN's Sikkerhedsråd. Det er soleklart, at med vedtagelsen af resolution nr. 1441

kan der ikke vedtages militære skridt, før end disse har været diskuteret og besluttet i FN's Sikkerhedsråd baseret på de rapporter, som FN's våbeninspektører afleverer.

USA har i over et år givet udtryk for, at det søgte en militær løsning – undskyldning – for at angribe Irak. Det har været formuleret utallige gange af præsident Bush, forsvarsminister Rumsfeld, vicepræsident Cheney m.fl. Men udenrigsminister Powell fik overtalt præsident Bush til i første omgang at følge FN-sporet, fordi han regnede med, at USA – som sædvanen har været siden den kolde krigs ophør og Sovjetunionens sammenbrud – ville være i stand til at presse, true eller købe de nødvendige lande i FN's Sikkerhedsråd til enten at stemme for eller undlade at stemme i de for USA afgørende afstemninger.

Denne udvikling har været med til i stigende grad at underordne FN USA's interesser. Præsident Bush har da også flere gange udtalt, at hvis FN ikke viste sig ansvarlig, dvs. fulgte, hvad USA ønskede, så ville FN ikke være »relevant«. Omvendt opfatter Enhedslisten det som et stort problem for FN at bevise sin »relevans« for det store flertal af verdens lande og befolkninger, når FN i stigende grad underlægger sig USA's krav.

Når det nu er kommet dertil, at lande som Frankrig, Rusland og Kina – som ikke tidligere har turdet sætte sig op mod USA – stemmer imod USA, skyldes det, at den amerikanske regering optræder arrogant, samtidig med at denne satsen på sin egen selvtilstrækkelighed kommer til udtryk i den såkaldte Bush-doktrin. Denne doktrin blev formuleret sidste efterår under betegnelsen »National Security Presidential Directive 17« og indeholder bl.a., at USA er berettiget til forebyggende angreb (pre-emptive strikes) på en formodet fjende. Det vil sige at USA forbeholder sig retten til at vurdere og fortolke andre landes gerninger og hensigter og derefter gå i aktion uden om internationale institutioner. Doktrinen giver også mulighed for, at USA bruger kernevåben under disse forebyggende angreb. Sammen med de mange udtalelser fra Bush og hans ministre og rådgivere om, at USA nok selv skal beslutte, hvad, mod hvem og hvornår man evt. vil slå til i de kommende år, efterlades ingen tvivl om, at både FN, NATO og EU kun er »relevante« for USA, hvis de følger USA i de afgørende beslutninger og afstemninger:

Derfor prøvede USA – efter at have mistet troen på at kunne overtale eller presse Frankrig og Rusland – at købe, presse og true sig til et såkaldt »moralsk flertal« på ni medlemmer af FN's Sikkerhedsråd, således at selv om vetolandene Frankrig og Rusland nedlagde veto, så ville USA bruge dette »moralske flertal« som begrundelse for at tilsidesætte vetoet i Sikkerhedsrådet. Men ikke engang dette kunne realiseres. Derfor måtte USA med England på slæbetov gå i gang med den militære aktion, som kører i disse timer, både uden en ny FN-vedtagelse, som ikke blev ramt af veto, og uden et »moralsk flertal« på ni lande i Sikkerhedsrådet.

Den danske regering har bl.a. via sin udenrigsminister og statsminister tidligere givet udtryk for at en vedtagelse i FN's Sikkerhedsråd var nødvendig for, at Danmark kunne være med i en militær aktion imod Irak.

Nu siger udenrigsministeren så som forklaring på at tilslutte sig den amerikansk/engelske enegang, at når en ny resolution ikke er vedtaget, så gælder den gamle. Dermed går Danmark i krig på resolution 1441, som blev vedtaget i FN under den forudsætning, at hvis der skulle igangsættes militære aktioner, så kunne det kun ske via en ny vedtagelse i FN baseret på FN-inspektørernes rapport om, at deres arbejde ikke kunne føres ud i livet, fordi den irakiske regering ikke levede op til FN's krav. Samtidig tillader man sig at sige, at dette ikke er i modstrid med indholdet af og meningen med resolution 1441.

Krigen mod Irak strider mod folkeretten og er således en ulovlig krig. Regeringens redegørelse om det folkeretlige grundlag har vist sig yderst mangelfuld og fyldt med selvmodsigelser og logiske brist. Det synes klart, at regeringen har den opfattelse, at det er uden folkeretlig betydning, om våbeninspektørernes arbejde var udsigtsløst, eller om der var mulighed for at fortsætte afvæbningen ved at give inspektørerne mere tid. Det synes også klart, at regeringen finder, at en væbnet aktion kunne indledes uden en beslutning i FN's Sikkerhedsråd eller en tilkendegivelse fra generalsekretæren. Efter regeringens opfattelse var det tilstrækkeligt, at Sikkerhedsrådet foretog overvejelser. Regeringen mener altså, at det var tilstrækkeligt, at sagen blot blev drøftet på et møde i Sikkerhedsrådet. Med denne jura var det altså ikke afgørende, om våbeninspektørernes arbejde kunne lykkes, og det var heller ikke af-

gørende, om Sikkerhedsrådet eller generalsekretæren fandt en krig nødvendig for opfyldelse af FN's resolutioner. Eller med andre ord: Enhver stat kunne frit beslutte at angribe Irak. Regeringens notat giver således Iran og Tyrkiet samme adgang til at angribe Irak som USA og Danmark. Ja, denne jura åbner for, at ethvert land kan angribe et andet land, som efter angriberens opfattelse ikke overholder en bestemmelse i en FN-resolution.

Det er en meget bemærkelsesværdig politisk opbakning fra Fogh Rasmussen-regeringens side til Bush-regeringen. Regeringen placerer sig bevidst imod FN's store flertal af medlemslande. Den har ingen kritik af Bush-regeringen, har ingen mening om og kender åbenbart overhovedet ikke til den Bush-doktrin, som er beskrevet ovenfor. I svar på spørgsmål nr. 126 »Mener regeringen, der er en sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forebyggende angreb og krigen imod Irak?«, skriver udenrigsministeren at: »Regeringen bekendt eksisterer der ikke en Bush-doktrin om forebyggende angreb«! Ja, det står der. Så enten er det, fordi regeringen ikke vil vide af den og gå ind på de elementer, som denne strategiske doktrin bygger på, eller også må det skyldes uvidenhed. Det kan Enhedslisten ikke tro, da besparelserne i Udenrigsministeriet så dermed også må have ramt mail-forbindelserne til State Department eller avisabonnementerne, så vi vælger at tro, at det skyldes ulyst til at gå nærmere ind på denne doktrins indhold.

For hvis konsekvensen af denne tilslutning til Bush-aktionen mod Irak også omfatter en tilslutning til Bush-doktrinen, så får det jo ganske alvorlige konsekvenser for den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik i forhold til både FN, EU og NATO. Det mener regeringen samtidig alligevel ikke, den danske tilslutning til Bush-aktionen medfører, som det fremgår af andre svar. Typisk for mange af svarene er, at de – og her ligner regeringen tidligere regeringer i sin ulyst til indholdsmæssigt at besvare stillede spørgsmål – går udenom. Når regeringen f.eks. bliver spurgt, om der er andre områder end lige denne militære aktion, hvor USA er på kollisionskurs med det internationale samfund, så er svaret, at »Det er ikke regeringens opfattelse, at USA er på kollisionskurs med det internationale samfund«. Det ville jo heller ikke være så godt, for så ville det jo implicere, at det er den danske regering også med sin helt uforbeholdne tilslutning.

Regeringen har heller ikke villet forholde sig til de planer, som er fremkommet fra både Pentagon, State Department og diverse tænketanke om mulige modeller for, hvordan Irak skal fungere i fremtiden. Det gælder bl.a. planen om at indsætte en militærpræfekt, f.eks. general Tommy Franks, for Irak i en overgangsperiode på 2-3 år og under ham en civil/militær regering bestående af folk fra det gamle styre og politikere i eksil. Det eneste, som regeringen kan komme op med som sin ønskemodel, er: »Så hurtigt som muligt efter den militære aktion forventes afholdt frie og demokratiske valg med henblik på dannelse af en repræsentativ regering, der kan overtage administrationen af landet«. Det er sandelig godt med visioner, men i en situation, som gælder liv og død og den sociale og økonomiske fremtid for millioner af mennesker, forventes måske mere end dette fata morgana.

Specielt når man ved, at hvis man vil undgå en opdeling af landet i 3 autonome regioner, kan dette kun sikres via et stærkt, militært baseret centralstyre. Den kurdiske befolkning i nord vil gerne løsrives fra Saddam Hussein's Irak og for den sags skyld fra et andet irakisk centralstyre. De vil have autonomi. Samtidig ved man at Tyrkiet aldrig vil tillade dette. Derfor vil man se tyrkiske tropper rykke ind i det nordlige Irak for at forhindre dette. Dermed lægges der op til en krig inden i krigen mellem Tyrkiet og det kurdiske nord, som samtidig presses af det irakiske militær fra syd. Heller ikke dette scenario har udvalget kunnet få præsenteret nogen holdning til, endsigse analyse af. Man ved, at Iran støtter den shiamuslimske befolkning i det sydlige Irak, og at denne støtte for flere uger siden udmøntede sig i, at en oprørske shiamuslimsk gruppering på 5.000 mand med iransk støtte rykkede ind i Irak for at besætte strategiske områder før det endelige slag mod Saddam Husseins Irak. Tilbage har man så det sunnimuslimske område i midten af Irak, som det nuværende styres folk primært kommer fra. Derfor vil man sandsynligvis se dele af det gamle styre/militæret under amerikansk militær kontrol overtage styret for hele landet, når Saddam Hussein og hans nærmeste er likvideret. Det er ikke sandsynligt, at USA er interesseret i fremkomsten af 3 forskellige irakiske autonome regioner, selv om det bliver under amerikansk militær kontrol. Og den eneste centrale instans i Irak, som kan udøve denne autoritet, er det irakiske militær. Hvor meget skal den

irakiske befolkning så egentlig forvente sig af et sådant nyt styre, for hvem demokrati og medindflydelse er en by i Sibirien? Men et sådant styre vil jo have den fordel, at det er USA-venligt, USA-kontrolleret, og så kan meget jo tilgives. Det har man set i årtier i Israels tilfælde, hvad enten det gælder besættelse, undertrykkelse af palæstinenserne eller ligeglæthed med FN-resolutioner. Men de afgørende FN-resolutioner om Israel har jo heller aldrig haft det held at blive vedtaget af FN's Sikkerhedsråd og dermed bindende for FN's medlemslande, da USA 36 gange har nedlagt veto i Sikkerhedsrådet over for kritik af eller krav til Israel. Der er sandelig nogle, der er mere heldige end andre.

Det er det samme i forhold til hele den humanitære situation under og efter den militære aktion. Som sædvanen er, når USA/Vesten går i krig, så bruges milliarderne og de politiske ressourcer på at tilvejebringe og udføre denne krig, og først til allersidst begynder man måske at overveje konsekvenserne for de mange civile, som altid er krigen store tabere. I forvejen har man en situation, hvor den irakiske befolkning er underernæret og underforsynet med medicin og daglige fornødenheder. Deres generelle immunforsvar er i bund, hundredtusinder er døde af fejl- og underernæring i det sidste tiår, og så skal de oveni udsættes for en krig ført for deres skyld, som det hedder.

FN's humanitære organisationer har i lang tid søgt at forberede sig på muligheden af en krig, for de består jo af erfarne mennesker. For dem er det den irakiske civilbefolkning, som tæller. Derfor har de udarbejdet planer for, hvad der sker i kølvandet på en krig. Men der er desværre i alt for høj grad tale om velmente skrivebordsprojekter, som FN ikke har fysik til at gennemføre med det tidspres, der nu eksisterer. Det er typisk, at de ikke kan råbe USA eller andre vestlige lande op for at få finansieret disse projekter. F.eks. bad FN's kontor for koordineringen af humanitære aktiviteter (UNOCHA) i februar i år om en bevilling på 120 mio. dollars til at få arbejdet op at stå. For en uge siden havde de kun fået 30 mio., og sådan kunne man fortsætte.

Enhedslisten opfatter denne krig som en unødvendig krig, der føres af USA for at sikre USA's kontrol med ressourcer og lande i Mellemøsten i de kommende år. Man kan se frem til en permanent amerikansk militær udstationering i Irak i

de kommende år. Der vil blive lagt pres på Saudi-Arabien og andre arabiske lande, bl.a. for at sikre kontrollen over olien. Ikke af demokratiske årsager, men fordi disse lande skal presses til at slå mere ned på terrorister og disses økonomiske og politiske bagland. Det er ikke USA's politik at gå til roden af, hvad der er de sociale og politiske årsager til bl.a. terrorismen: Den uløste situation for palæstinenserne, fordi USA strategisk støtter Israel, med hvad dette medfører, samt den sociale og økonomiske ulighed, som USA's arabiske støtter i Mellemøsten udsætter deres befolkninger for.

Derfor vil der i de kommende år være brug for øget militær symptombehandling af genstridige regimer og oprørske befolkninger i Mellemøsten og andre steder i verden. Det er dette, som den militære aktion mod Irak er udtryk for, og det er denne situation, som den nye Bush-doktrin er beregnet på at skulle bruges i forhold til.

Derfor er det deprimerende og sørgeligt, at den danske regering med sin uforbeholdne støtte til USA bringer den danske regering på plads som en af de »nyttige idioter« i USA's felttog, for nu at bruge et yndet sprogligt begreb på den borgerlige fløj i disse år.

Kristeligt Folkeparti mener, at regeringen og Dansk Folkeparti med sin støtte til en amerikansk ledet krig mod Irak er med til at undergrave FN's autoritet. Det er et skelsættende brud med det FN-system, som Danmark ofte har bryttet sig af at støtte – blandt andet med tropper til fredsbevarende opgaver.

Med vedtagelsen af beslutningsforslaget skal danske soldater ikke sendes i krig under FN's lyseblå flag for at håndhæve folkeretten. I stedet skal Danmark være med til at håndhæve en international junglelov, hvor den stærkeste magt tager retten i sin hånd.

Kristeligt Folkeparti konstaterer, at en række internationale rets eksperter finder, at krigen mod Irak er hjemlet i folkeretten. Det gælder bl.a. repræsentanter fra den anerkendte Internationale Jurist Kommission (ICJ). De har slået fast, at den gældende FN-resolusion 1441, som blev vedtaget i november sidste år, ikke udgør et tilstrækkeligt juridisk grundlag for et angreb på Irak. Ifølge ICJ vil en krig i Irak derfor være ulovlig og i direkte strid med folkeretten. Tilsvarende synspunkter findes også hos hjemlige eksperter.

Kristeligt Folkeparti finder heller ikke, at det juridiske grundlag for Danmarks militære bidrag er i orden.

Kristeligt Folkeparti er enig med regeringen i, at Saddam Husseins regime er grusomt, og at millioner af irakere lider under det. Den irakiske diktator undertrykker minoriteter i landet – og Saddam Hussein har mere end én gang bevist, at han er parat til at bruge de værst tænkelige våben mod sin egen befolkning. Men så længe våbeninspektørerne kunne arbejde i Irak og løbende fremvise resultater, skulle FN have haft lov at forsøge at finde en fredelig løsning. Derfor skulle Danmark – som vores nordiske nabolande – have støttet FN-diplomatiet. I stedet har USA med følgeskab af ganske få lande valgt at forlade FN-sporet. Kristeligt Folkeparti mener således, at krigen reelt har ødelagt de muligheder, som i hvert fald våbeninspektørerne så, for at en afvæbning af Irak uden militær magtanvendelse kunne finde sted.

Kristeligt Folkeparti lægger afgørende vægt på, at Irak får solid nødhjælp og hjælp til genopbygning fra Danmark. Regeringen har foreløbig afsat 50 mio. kr. til nødhjælp og givet tilsagn om en ramme på 300 mio. kr. til genopbygning af Irak. Med de bevillinger er tæt på halvdelen af årets midler under ulandsrammen til humanitær bistand brugt, inden årets første kvartal er gået.

Det er efter Kristeligt Folkepartis opfattelse en uholdbar situation. VK-regeringen har i forvejen skåret kontoen for nødhjælp og flygtningehjælp ned med næsten en tredjedel i forhold til før folketingsvalget. For ikke at risikere at komme i en situation senere på året, hvor nødhjælp bliver taget fra ulandsrammens midler til langsigtet bistand, som det f.eks. skete i forbindelse med Kosovo-krigen, bør regeringen allerede nu tage højde for situationen og sætte ekstra penge af til konsekvenserne af den krig, Danmark bifalder.

Et *mindretal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Dansk Folkeparti støtter fuldt og helt den af USA opbyggede koalition af lande, der om nødvendigt med militære magtmidler vil gennemtvinge irakisk efterlevelse af landets nedrustningsforpligtelser i henhold til FN's resolutioner.

Dansk Folkeparti ser intet alternativ til afvæbningen af det irakiske regime og en aktiv international indsats for at finde og fjerne masseøde-

læggelsesvåben, der truer vores sikkerhed og tryghed.

Derfor støtter Dansk Folkeparti helt det forelåede bidrag med en ubåd, en korvet, et lægehold samt et mindre bidrag af stabs- og forbindelsespersonel og giver den fulde opbakning til de involverede personer og deres familier. Bidraget med ca. 150-160 danske soldater, officerer og læger er – om end beskedent – vigtigt, fordi det sender et klart signal om, at Danmark indtager en ansvarlig rolle blandt de 34 lande, der hidtil har tilsluttet sig koalitionen under USA's ledelse.

Derudover lægger Dansk Folkeparti vægt på, at aktionen er rettet mod det irakiske regime og ikke mod det irakiske folk. Det er vigtigt, at aktionen føres helt igennem til en befrielse af det irakiske folk fra diktatoren gennem 35 år, aggressoren og massemanden Saddam Hussein. Det nuværende regime må definitivt fjernes og på sigt erstattes af et folkevalgt demokrati, der kan sikre det irakiske folk fred, velstand og en retfærdig fordeling af de naturrigdomme, der rettelig tilhører det irakiske folk.

Det er vigtigt at forstå, at aktionen mod det irakiske regime både er en retfærdig og en nødvendig aktion. Det er dels en naturlig fortsættelse af befrielsen af Kuwait i 1991 og 12 års forsøg på at afvæbne det irakiske regime med fredelige midler, dels en naturlig følge af kampen mod terror og slyngelstater, der forsøger at terrorisere den frie verden. USA's udenrigsminister Colin Powell har i FN's sikkerhedsråd henvist til, at Irak huser terrorister med kontakt til Bin Ladens Al-Qaida-netværk.

Det er vigtigt for Dansk Folkeparti, at der gøres en aktiv indsats for at skåne den irakiske civilbefolkning mod eventuelle følger af aktionen

og mulige hævnaktioner fra det slagte irakiske regime mod det irakiske folk.

Dansk Folkeparti har bedt regeringen om at være meget opmærksom på den humanitære situation og om at afsætte tilstrækkelige midler til, at en humanitær indsats, herunder til at afhjælpe eventuelle flygtningestrømme, kan ske i lokal- og nærområdet. Det er vigtigt at understrege, at eventuelle flygtninge ikke skal hjælpes ved at bringe flygtningene til Danmark, men skal hjælpes i Irak eller nærområderne og hurtigst muligt bringes tilbage til en normal tilværelse.

Dansk Folkeparti har krævet en garanti fra regeringen for, at der er tilstrækkelige midler til den humanitære indsats og hjælpen til de flygtninge, der måtte komme i klemme. Dansk Folkeparti har i spørgsmål 1 spurgt til, hvor store midler regeringen på den baggrund har afsat til humanitær bistand, herunder til bistand til flygtninge i nærområderne, og har modtaget det positive tilsagn om, at regeringen vil afsætte op til 300 mio. kr. hertil.

Det danske bidrag til aktionen mod regimet i Irak er derfor balanceret på en fornuftig måde, og Dansk Folkeparti tager gerne ansvar for støtte til en aktion, der skal befri både det irakiske folk såvel som den frie verden for en ondskabsfuld diktator. Lad resultatet af aktionen blive en friere, bedre og sikrere verden at leve i.

Tjóðveldisflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen. Der gøres opmærksom på, at et flertal eller et mindretal i udvalget ikke altid vil afspejle et flertal/mindretal ved afstemning i Folketingssalen.

Kim Andersen (V) Søren Gade (V) nfm. Ulrik Kragh (V) Jens Hald Madsen (V)
Peter Skaarup (DF) Søren Krarup (DF) Helge Adam Møller (KF) fmd. Kaj Ikast (KF)
Jann Sjursen (KRF) Bjarne Laustsen (S) Per Kaalund (S) Poul Andersen (S)
Poul Qvist Jørgensen (S) Villy Søvnald (SF) Morten Helveg Petersen (RV)
Søren Søndergaard (EL) Holger K. Nielsen (SF)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende B 118

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget.
2	Spm. 1 om midler til humanitær bistand til flygtninge, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
3	Notat fra Udenrigsministeriet om det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler mod Irak
4	Spm. 2 om, hvilke præcise opgaver korvetten Olfert Fischer forudses at skulle varetage i forbindelse med krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 3 om, hvilke andre lande der yder et militært bidrag til krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 4 om, hvilke skridt der er taget og vil blive taget med henblik på, at dansk personel opnår den størst mulige beskyttelse under deltagelsen i krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 5 om, hvor længe regeringen ønsker, at det mandat, som er indeholdt i B 118, skal vare, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 6 om oversendelse af rapporten »Likely Humanitarian Scenarios« fra 10/12-02, skrevet i FN med henblik på forberedelse af underorganisationernes arbejde i og omkring Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 7 om kommentarer til rapporten »Likely Humanitarian Scenarios«, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 8 om, at FN-organisationerne, herunder World Food Programme, langt fra har modtaget de nødvendige midler til at kunne modtage flygtninge fra krigen under betryggende former, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 9 om vurdering af antal civile tab som følge af krigen i Irak, der er fremkommet i internationale og amerikanske rapporter, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 10 om manglende besiddelse af oplysninger om geografisk placering af masseødelæggelsesvåben, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 11 om, hvordan de samlede omkostninger ved aktionen vil blive finansieret, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 12 om, hvilke konsekvenser en militær aktion vil have for de øvrige lande i regionen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 13 om, hvilke forhold regeringen anser for at være succeskriterier ved en militær aktion over for Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 14 om, hvilke vurderinger fra militære eksperter der foreligger forud for aktionen med hensyn til opfyldelse af succeskriterierne, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 15 om, hvilke civile tab regeringen anser for at være acceptable for at få Irak til at opfylde de krav, der stilles af koalitionen bag krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 16 om oversendelse af oversigt over centrale bemærkninger på dansk, som er fremkommet fra militære eksperter om en aktion mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 17 om, hvilke civile tab regeringen forudser ved aktionen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 18, om regeringen på nogen måde har givet udtryk for accept af, at tyrkiske tropper invaderer dele af det nordlige Irak i forbindelse med en krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 19 om, hvilke interesser Tyrkiet ønsker at varetage gennem en eventuel besættelse af kurdiske områder i det nordlige Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 20, om det efter regeringens opfattelse kan føre til en deling af Irak, hvis det irakiske styre falder som følge af aktionen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 21 om, hvilke beviser der findes for, at Irak besidder masseødelæggelsesvåben, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 22 om henvendelse til de øvrige lande i koalitionen bag den USA-ledede krig mod Irak om udlevering af den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 23 om, at Danmark ikke på nogen måde kan billige eller acceptere, at den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji kommer til at spille nogen rolle under krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 24 om, hvordan Irak skal regeres efter en krig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 25 om kommentar til rapporter fra USA, som forudser, at Irak vil være besat af amerikanske tropper længe efter afslutningen af krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 26, om der på nuværende tidspunkt foreligger en plan for genopbygning af Irak efter krigen, som den danske regering har tiltrådt eller på anden måde støttet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 27 om, på baggrund af hvilke beslutninger det forudses i bemærkningerne til B 118, at genopbygningen af den irakiske infrastruktur i »vidt omfang må forudses finansieret af Iraks egne meget betydelige olieindtægter«, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 28 om disponeringen over de irakiske olieresourcer og -indtægter efter krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 29 om, hvilke initiativer der tages for at undgå, at Israel iværksætter en offensiv mod palæstinenserne i ly af krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 30 om, hvilket aktuelt skred i indholdet af folkeretten der har bevirket, at en ny beslutning i FN var nødvendig for at sikre et mandat og »forankring« i FN, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 31, om regeringen tidligere har sagt til USA, at en dansk tilslutning til en væbnet aktion mod Irak er betinget af en FN-beslutning, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 32 om at lade kravet om en FN-beslutning falde, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 33 om Sveriges statsministers udtalelser om, at krigen mod Irak uden FN-mandat er et brud på folkeretten, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 34 om, hvorfor det kun er Irak, der skal angribes militært med begrundelse i besiddelse af masseødelæggelsesvåben, når der eksisterer lagre i Israel og Syrien, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 35 om, hvor mange resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd der indeholder pålæg til et enkelt land eller en gruppe af lande om afståelse fra eller gennemførelse af konkrete handlinger, der skønnes opfyldt, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 36, om USA ikke vil afvise brug af kernevåben i forbindelse med en krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 37, om det er dansk politik at støtte førstegangsbrug af kernevåben i en angrebskrig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 38 om kommentarer til chef for våbeninspektørerne Hans Blix' seneste tale, særligt for så vidt angår vurderingen af, at afvæbning af Irak ville tage måneder, og at den irakiske regering havde øget samarbejdet med våbeninspektørerne, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 39 om, hvorledes Den Internationale Straffedomstol kan blive relevant i forbindelse med en kommende krig mod Irak, herunder hvad angår eventuelt overgreb begået af koalitionen styrker, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 40, om der har været drøftelser i koalitionen af Den Internationale Straffedomstols kompetence under og efter krigen mod Irak, samt om der i denne forbindelse er indgået nogen form for aftale, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
5	Spm. 41 om, hvilke lande der har besluttet at stille militære styrkebidrag og/eller militære faciliteter til rådighed, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
6	Spm. 42 om, hvorvidt Justitsministeriets lovfdeling har haft beslutningsforslaget til juridisk gennemgang, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 43 om juridisk responsum om beslutningsforslagets folkeretlige aspekter, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
7	Spm. 44 om, hvilke lande der støtter den amerikanskledede aktion, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
8	Spm. 45 om, hvorvidt FN's Sikkerhedsråd har eneret på fortolkning af Sikkerhedsrådets resolutioner, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 46 om, hvordan der kan udledes et mandat til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 47 om, hvilke gældende FN-resolutioner der kunne give anledning til militær aktion uden Sikkerhedsrådets inddragelse, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 48 om suspending af tidligere resolutioner i Sikkerhedsrådet om Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 49 om responsum om det folkeretlige grundlag for en militær aktion mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 50 om, hvordan medlemmer i FN's Sikkerhedsråd stiller sig til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 51 om konsekvenser for dansk-arabiske relationer, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 52 om kopi af kommentarer fra arabiske lande, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 53 om, hvilke arabiske lande der besidder kapaciteten til at producere giftgas og andre masseødelæggelsesvåben, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
9	Spm. 54 om Justitsministeriets juridiske vurdering af grundlaget for, at Danmark kan gå i krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
10	Spm. 55 om, hvor mange lande der bidrog til aktionen mod Irak i februar 1998, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 56 om, hvilke bidrag de enkelte lande ydede til aktionen mod Irak i februar 1998, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 57 om betydningen af proportionalitet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 58, om proportionalitet er gældende i den nuværende situation, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 59 om, hvorvidt beslutningerne i 1998 kunne anvendes som grundlag for indledning af landkrig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 60 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for skabelse af en international retsorden, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 61 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for FN's Sikkerhedsråd, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 62 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i EU, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 63 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i NATO, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 64 om »etablering af søherredømme« og hvad, det danske bidrag hertil er, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 65 om, hvilke funktioner den danske ubåd skal varetage, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 66 om forklaring af »et mindre lægehold«, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 67 om størrelsen af lægeholdet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 68 om, hvornår våbeninspektørerne skulle rapportere igen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 69 om, hvorvidt våbeninspektørernes indsats har været forgæves, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 70 om vurderingen af våbeninspektørernes indsats, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 71 om Hans Blix' og våbeninspektørernes resultater, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 72 om forklaring af »udsigtsløs«, som anvendes i beslutningsforslaget om våbeninspektørernes arbejde, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 73 om sammenfatningerne af vurderingerne af det folkeretlige grundlag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
11	Spm. 74, om chefen for FN's våbeninspektører har udtalt, at deres arbejde er udsigtsløst, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 75 om den folkeretlige situation, hvis arbejdet ikke er udsigtsløst, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
12	Godkendt tidsplan i forbindelse med forsvarsudvalgets behandling af B 118
13	Samrådsspm. A om uddybning af nogle af de skriftlige svar, til statsministeren
14	Samrådsspm. B om uddybning af nogle af de skriftlige svar, til udenrigsministeren Samrådsspm. C om redegørelse for de seneste samtaler med præsident Bush, til statsministeren
15	Spm. 76 om, på hvilket grundlag den norske og svenske regering afviste USA's beslutning om en militær afvæbning af Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
16	Spm. 77 om dansk oversættelse af våbeninspektørernes 3 rapporter, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 78 om dansk oversættelse af FN's sikkerhedsresolution nr. 678, 687 og 1441, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 79 om de danske soldaters kommandovej, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 80 om danske soldaters situation ved tjenesteforsømmelse, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 81 om ubådens og korvettens arbejdsområder, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 82 om, hvornår patruljebådene forventes at skulle deployere, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 83 om uddybning af »har taget skridt til at sikre en forsvarlig retlig status for det personel, som udsendes i forbindelse med operationen«, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 84 om beskyttelsesmuligheder og udstyr for det danske personel, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 85 om forsvarets særlige erstatningsordning, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
17	Spm. 86 om, hvordan regeringen vil leve op til sine forpligtelser som krigsførende part til at beskytte civilbefolkningen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 87 om, hvordan regeringen og de andre krigsførende lande vil forhindre Iran og Tyrkiet i at begå overgreb mod befolkningsgrupper i grænseområderne, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 88 om beskyttelse af iranske flygtninge i Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
18	Spm. 89, om regeringen er enig med Kofi Annan, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 90 om, hvordan regeringen forholder sig til udtalelser fra den tyske udenrigsminister, den franske udenrigsminister og den russiske udenrigsminister, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
19	Spm. 91 om, hvordan den tidligere irakiske hærchef har kunnet forlade landet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 92, om den tidligere hærchef stadig vil kunne retsforfølges, hvis han i givet fald kommer til at besætte en fremtrædende post i en kommende irakisk regering, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
20	Spm. 93 om, hvordan beslutningen om en krig er forankret i FN uden en afstemning, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 94 om, hvilken FN-resolution beslutningen om en krig er forankret i, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 95 om sammenhængen mellem Irakkrigen og Israels forøgede besættelsesaktivitet i de palæstinensiske områder, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 96 om andre landes ret til at indlede en krig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 97 om konsekvenser af en krig uden opbakning fra FN i de øvrige arabiske lande, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
Spm. 98, om et angreb på Irak uden om FN vil forøge terrorrisikoen i verden, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 99 om, hvorvidt et angreb på Irak uden om FN vil give større rekruttering til fundamentalistiske muslimske grupper, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 100 om risiko for militært indgreb over for lande, der sidder FN-resoluitioner overhørig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 101 om, hvor mange og hvilke lande der vil deltage militært i en krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 102 om, hvor mange og hvilke lande der vil støtte politisk op bag en krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 103 om varigheden af en krig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 104 om, hvornår en krig efter regeringens opfattelse er vundet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 105 om, hvor mange dræbte regeringen vurderer, en krig mod Irak vil medføre, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 106 om humanitært beredskab til flygtninge, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 107 om, hvor mange flygtninge regeringen forventer, en krig vil medføre, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 108 om omfanget af de økonomiske omkostninger af en krig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 109 om genopbygning af Irak efter en krig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 110 om, hvilke opgaver de danske soldater skal løse i en krig mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 111 om, hvorvidt danske soldater kan dømmes af den internationale krigsforbryderdomstol, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 112 om, hvorvidt danske politikere kan dømmes af den internationale krigsforbryderdomstol ved beslutning om deltagelse i en krig, der ikke er sanktioneret af FN, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 113 om sandsynligheden for, at Irak vil anvende masseødelæggelsesvåben i forbindelse med et angreb på Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 114 om, hvorvidt USA vil anvende masseødelæggelsesvåben i Irakkrigen, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 115 om, hvorfor våbeninspektørerne ikke skulle have lov til at afslutte deres inspektionsopgave, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 116 om regeringens tilslutning til krigen uden om FN, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 117 om, hvor mange af FN's resolutioner Israel har overtrådt, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 118 om, i hvor mange tilfælde USA har nedlagt veto i forbindelse med sikkerhedsrådsresolutioner imod Israel, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 119 om, hvilke miljøkonsekvenser en krig mod Irak vil medføre, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 120 om konsekvenser af en krig i den mellemøstlige region i forhold til den politiske stabilitet i området, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 121 om, hvorvidt en krig i Irak vil forøge eller formindske risikoen for terrorangreb i verden, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 122 om, hvorvidt Danmark udsættes for en større sikkerhedsrisiko ved deltagelse i krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 123, om der er et tilstrækkeligt dansk beredskab til at håndtere en større sikkerhedsrisiko, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.**Titel**

Spm. 124 om redegørelse for de enkelte EU-landes stilling til en krig i Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 125 om situationen, efter at enkeltlande har undsagt retsordenen i FN, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 126 om sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forebyggende angreb og krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 127 om, hvorvidt det bliver nødvendigt at beskære ulandshjælpen for at finansiere krigen mod Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 128 om områder, hvor USA er på kollisionskurs med det internationale samfund, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 129 om ansvaret for en flygtningestrøm, også i Danmark, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 130 om bekræftelse af, at Vesten var allieret med Saddam Hussein indtil den første Golfkrig, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 131 om sammenhæng mellem Irak og den internationale terrorisme, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 132 om genetablering af forholdet til de øvrige EU-lande efter den danske enegang i Irakspørgsmålet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 133 om betydningen af, at danske soldater sendes i krig uden bred opbakning fra Folketinget, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 134 om betydningen af, at danske soldater skal operere under amerikansk kommando, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 135 om, hvem der efter krigen skal regere i Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 136 om militær tilstedeværelse efter krigens afslutning, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Spm. 137 om Justitsministeriets vurdering af resolution 1441, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

21. Svar på spm. 2 om, hvilke præcise opgaver korvetten Olfert Fischer forudses at skulle varetage i forbindelse med krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 4 om, hvilke skridt der er taget og vil blive taget med henblik på, at dansk personel opnår den størst mulige beskyttelse under deltagelsen i krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 11 om, hvordan de samlede omkostninger ved aktionen vil blive finansieret, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 64 om »etablering af søhæredømme« og hvad, det danske bidrag hertil er, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 65 om, hvilke funktioner den danske ubåd skal varetage, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 66 om forklaring af »et mindre lægehold«, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 67 om størrelsen af lægeholdet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 79 om de danske soldaters kommandovej, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 80 om danske soldaters situation ved tjenesteforsømmelse, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 81 om ubådens og korvettens arbejdsområder, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 82 om, hvornår patruljebådene forventes at skulle deployere, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 83 om uddybning af »har taget skridt til at sikre en forsvarlig retlig status for det personel, som udsendes i forbindelse med operationen«, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 84 om beskyttelsesmuligheder og udstyr for det danske personel, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 85 om forsvarrets særlige erstatningsordning, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 108 om omfanget af de økonomiske omkostninger af en krig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 110 om, hvilke opgaver de danske soldater skal løse i en krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 133 om betydningen af, at danske soldater sendes i krig uden bred opbakning fra Folketinget, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 134 om betydningen af, at danske soldater skal operere under amerikansk kommando, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
22	Svar på spm. 1 om midler til humanitær bistand til flygtninge, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 3 om, hvilke andre lande der yder et militært bidrag til krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 5 om, hvor længe regeringen ønsker, at det mandat, som er indeholdt i B 118, skal vare, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 6 om oversendelse af rapporten »Likely Humanitarian Scenarios« fra 10/12-02, skrevet i FN med henblik på forberedelse af underorganisationernes arbejde i og omkring Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 7 om kommentarer til rapporten »Likely Humanitarian Scenarios«, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 8 om, at FN-organisationerne, herunder World Food Programme, langt fra har modtaget de nødvendige midler til at kunne modtage flygtninge fra krigen under betryggende former, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 9 om vurdering af antal civile tab som følge af krigen i Irak, der er fremkommet i internationale og amerikanske rapporter, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 10 om manglende besiddelse af oplysninger om geografisk placering af masseødelæggelsesvåben, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 12 om, hvilke konsekvenser en militær aktion vil have for de øvrige lande i regionen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 13 om, hvilke forhold regeringen anser for at være succeskriterier ved en militær aktion over for Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 14 om, hvilke vurderinger fra militære eksperter der foreligger forud for aktionen med hensyn til opfyldelse af succeskriterierne, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 15 om, hvilke civile tab regeringen anser for at være acceptable for at få Irak til at opfylde de krav, der stilles af koalitionen bag krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 16 om oversendelse af oversigt over centrale bemærkninger på dansk, som er fremkommet fra militærekspertter om en aktion mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.**Titel**

Svar på spm. 17 om, hvilke civile tab regeringen forudser ved aktionen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 18, om regeringen på nogen måde har givet udtryk for accept af, at tyrkiske tropper invaderer dele af det nordlige Irak i forbindelse med en krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 19 om, hvilke interesser Tyrkiet ønsker at varetage gennem en eventuel besættelse af kurdiske områder i det nordlige Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 20, om det efter regeringens opfattelse kan føre til en deling af Irak, hvis det irakiske styre falder som følge af aktionen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 21 om, hvilke beviser der findes for, at Irak besidder masseødelæggelsesvåben, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 22 om henvendelse til de øvrige lande i koalitionen bag den USA-ledede krig mod Irak om udlevering af den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 23 om, at Danmark ikke på nogen måde kan billige eller acceptere, at den tidligere irakiske hærchef al-Khazraji kommer til at spille nogen rolle under krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 24 om, hvordan Irak skal regeres efter en krig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 25 om kommentar til rapporter fra USA, som forudser, at Irak vil være besat af amerikanske tropper længe efter afslutningen af krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 26, om der på nuværende tidspunkt foreligger en plan for genopbygning af Irak efter krigen, som den danske regering har tiltrådt eller på anden måde støttet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 27 om, på baggrund af hvilke beslutninger det forudses i bemærkningerne til B 118, at genopbygningen af den irakiske infrastruktur i »vidt omfang må forudses finansieret af Iraks egne meget betydelige olieindtægter«, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 28 om disponeringen over de irakiske olieressourcer og – indtægter efter krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 29 om, hvilke initiativer der tages for at undgå, at Israel iværksætter en offensiv mod palæstinenserne i ly af krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 30 om, hvilket aktuelt skred i indholdet af folkeretten der har bevirket, at en ny beslutning i FN var nødvendig for at sikre et mandat og »forankring« i FN, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 31, om regeringen tidligere har sagt til USA, at en dansk tilslutning til en væbnet aktion mod Irak er betinget af en FN-beslutning, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 32 om at lade kravet om en FN-beslutning falde, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 33 om Sveriges statsministers udtalelser om, at krigen mod Irak uden FN-mandat er et brud på folkeretten, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 34 om, hvorfor det kun er Irak, der skal angribes militært med begrundelse i besiddelse af masseødelæggelsesvåben, når der eksisterer lagre i Israel og Syrien, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 35 om, hvor mange resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd der indeholder pålæg til et enkelt land eller en gruppe af lande om afståelse fra eller gennemførelse af konkrete handlinger, der skønnes opfyldt, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 36 om, at USA ikke vil afvise brug af kernevåben i forbindelse med en krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 37, om det er dansk politik at støtte førstegangsbrug af kernevåben i en angrebskrig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 38 om kommentarer til chef for våbeninspektørerne Hans Blix' seneste tale, særligt for så vidt angår vurderingen af, at afvæbning af Irak ville tage måneder, og at den irakiske regering havde øget samarbejdet med våbeninspektørerne, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 39 om, hvorledes Den Internationale Straffedomstol kan blive relevant i forbindelse med en kommende krig mod Irak, herunder hvad angår eventuelt overgreb begået af koalitionen styrker, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 40, om der har været drøftelser i koalitionen af Den Internationale Straffedomstols kompetence under og efter krigen mod Irak, samt om der i denne forbindelse er indgået nogen form for aftale, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 41 om, hvilke lande der har besluttet at stille militære styrkebidrag og/eller militære faciliteter til rådighed, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 42 om, hvorvidt Justitsministeriets lovafdeling har haft beslutningsforslaget til juridisk gennemgang, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 43 om juridisk responsum om beslutningsforslagets folkeretlige aspekter, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 44 om, hvilke lande der støtter den amerikanskledede aktion, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 45 om, hvorvidt FN's Sikkerhedsråd har eneret på fortolkning af Sikkerhedsrådets resolutioner, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 46 om, hvordan der kan udledes et mandat til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 47 om, hvilke gældende FN-resolutioner der kunne give anledning til militær aktion uden Sikkerhedsrådets inddragelse, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 48 om suspendering af tidligere resolutioner i Sikkerhedsrådet om Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 49 om responsum om det folkeretlige grundlag for en militær aktion mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 50 om, hvordan medlemmer i FN's Sikkerhedsråd stiller sig til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 51 om konsekvenser for dansk-arabiske relationer, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 52 om kopi af kommentarer fra arabiske lande, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 53 om, hvilke arabiske lande der besidder kapaciteten til at producere giftgas og andre masseødelæggelsesvåben, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 54 om Justitsministeriets juridiske vurdering af grundlaget for, at Danmark kan gå i krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilag til bet. o. f. t. beslutn. vedr. en multinational indsats i Irak

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 55 om, hvor mange lande der bidrog til aktionen mod Irak i februar 1998, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 56 om, hvilke bidrag de enkelte lande ydede til aktionen mod Irak i februar 1998, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 57 om betydningen af proportionalitet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 58, om proportionalitet er gældende i nuværende situation, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 59 om, hvorvidt beslutningerne i 1998 kunne anvendes som grundlag for indledning af landkrig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 60 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for skabelse af en international retsorden, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 61 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for FN's Sikkerhedsråd, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 62 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i EU, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 63 om konsekvenserne af beslutningsforslaget for samarbejdet i NATO, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 68 om, hvornår våbeninspektørerne skulle rapportere igen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 69 om, hvorvidt våbeninspektørernes indsats har været forgæves, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 70 om vurderingen af våbeninspektørernes indsats, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 71 om Hans Blix' og våbeninspektørernes resultater, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 72 om forklaring af »udsigtsløs«, som anvendes i beslutningsforslaget om våbeninspektørernes arbejde, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 73 om sammenfatningerne af vurderingerne af det folkeretlige grundlag, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 74, om chefen for FN's våbeninspektører har udtalt, at deres arbejde er udsigtsløst, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 75 om den folkeretlige situation, hvis arbejdet ikke er udsigtsløst, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 76 om, på hvilket grundlag den norske og svenske regering afviste USA's beslutning om en militær afvæbning af Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 77 om dansk oversættelse af våbeninspektørernes 3 rapporter, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 78 om dansk oversættelse af FN's Sikkerhedsrådsresolution nr. 678, 687 og 1441, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 86 om, hvordan regeringen vil leve op til sine forpligtelser som krigsførende part til at beskytte civilbefolkningen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 87 om, hvordan regeringen og de andre krigsførende lande vil forhindre Iran og Tyrkiet i at begå overgreb mod befolkningsgrupper i grænseområderne, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 88 om beskyttelse af iranske flygtninge i Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.**Titel**

Svar på spm. 89 om regeringen er enig med Kofi Annan, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 90 om, hvordan regeringen forholder sig til udtalelser fra den tyske udenrigsminister, den franske udenrigsminister og den russiske udenrigsminister, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 91 om, hvordan den tidligere irakiske hærchef har kunnet forlade landet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 92, om den tidligere hærchef stadig vil kunne retsforfølges, hvis han i givet fald kommer til at besætte en fremtrædende post i en kommende irakisk regering, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 93 om, hvordan beslutningen om en krig er forankret i FN uden en afstemning, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 94 om, hvilken FN-resolution beslutningen om en krig er forankret i, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 95 om sammenhængen mellem Irakkrigen og Israels forøgede besættelsesaktivitet i de palæstinensiske områder, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 96 om andre landes ret til at indlede en krig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 97 om konsekvenser af en krig uden opbakning fra FN i de øvrige arabiske lande, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 98, om et angreb på Irak uden om FN vil forøge terrorrisikoen i verden, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 99 om, hvorvidt et angreb på Irak uden om FN vil give større rekruttering til fundamentalistiske muslimske grupper, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 100 om risiko for militært indgreb over for lande, der sidder FN-resolutioner overhørig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 101 om, hvor mange og hvilke lande der vil deltage militært i en krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 102 om, hvor mange og hvilke lande der vil støtte politisk op bag en krig mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 103 om varigheden af en krig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 104 om, hvornår en krig efter regeringens opfattelse er vundet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 105 om, hvor mange dræbte regeringen vurderer, en krig mod Irak vil medføre, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 106 om humanitært beredskab til flygtninge, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 107 om, hvor mange flygtninge regeringen forventer, en krig vil medføre, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 109 om genopbygning af Irak efter en krig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 111 om, hvorvidt danske soldater kan dømmes af den internationale krigsforbryderdomstol, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Svar på spm. 112 om, hvorvidt danske politikere kan dømmes af den internationale krigsforbryderdomstol ved beslutning om deltagelse i en krig, der ikke er sanktioneret af FN, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 113 om sandsynligheden for, at Irak vil anvende masseødelæggelsesvåben i forbindelse med et angreb på Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 114 om, hvorvidt USA vil anvende masseødelæggelsesvåben i Irakkri-gen, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 115 om, hvorfor våbeninspektørerne ikke skulle have lov til at afslutte deres inspektionsopgave, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 116 om regeringens tilslutning til krigen uden om FN, fra udenrigsmini-steren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 117 om, hvor mange af FN's resolutioner Israel har overtrådt, fra uden-ri-gsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 118 om, i hvor mange tilfælde USA har nedlagt veto i forbindelse med sikkerhedsrådsresolutioner imod Israel, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 119 om, hvilke miljøkonsekvenser en krig mod Irak vil medføre, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 120 om konsekvenser af en krig i den mellemøstlige region i forhold til den politiske stabilitet i området, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 121 om, hvorvidt en krig i Irak vil forøge eller formindske risikoen for terrorangreb i verden, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 122 om, hvorvidt Danmark udsættes for en større sikkerhedsrisiko ved deltagelse i krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 123, om der er et tilstrækkeligt dansk beredskab til at håndtere en større sikkerhedsrisiko, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 124 om redegørelse af de enkelte EU-landes stilling til en krig i Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 125 om situationen, efter at enkeltlande har undsagt retsordenen i FN, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 126 om sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forebyggende angreb og krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 127 om, hvorvidt det bliver nødvendigt at beskære ulandshjælpen for at finansiere krigen mod Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 128 om områder, hvor USA er på kollisionskurs med det internationale samfund, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 129 om ansvaret for anflytningestrøm, også i Danmark, fra udenrigs- ministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 130 om bekræftelse af, at Vesten var allieret med Saddam Hussein indtil den første Golfkrig, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 131 om sammenhæng mellem Irak og den internationale terrorisme, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 132 om genetablering af forholdet til de øvrige EU-lande efter den dan- ske enegang i Irakspørgsmålet, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 135 om, hvem der efter krigen skal regere i Irak, fra udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 136 om militær tilstedeværelse efter krigens afslutning, fra udenrigsmini-steren og forsvarsministeren
	Svar på spm. 137 om Justitsministeriets vurdering af resolution 1441, fra udenrigs- ministeren og forsvarsministeren
23	Spm. 138 om udlevering af hærchef, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 139 om angrebet på Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

Bilagsnr.	Titel
24	Spm. 140 om Hans Blix' indlæg i Sikkerhedsrådet den 19/3-03, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 141 om betydningen af det danske militære bidrag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 142 om størrelsen på det danske militære bidrag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 143 om det danske militære bidrag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 144 om inddragelse af jægersoldater og Frømandskorpset i det danske militære bidrag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 145 om udsendelse af jægersoldater og Frømandskorpset, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 146 om efterretninger fra den danske ubåd, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 147 om betydningen af efterretninger fra den danske ubåd, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 148 om udsendelse af et større lægehold, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 149 om udsendelse af felthospitalet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 150 om uddybelse af spm. 70, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 151 om ministerens vurdering af det folkeretlige grundlag, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 152 om våbeninspektion, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 153 om våbeninspektørenes arbejde, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 154 om opfølgning på spm. 75, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 155 om diskussion af folkeret, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
	Spm. 156 om opfølgning på spm. 75, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
25	Samrådsspm. D, om FN-organisationerne har modtaget tilstrækkelige midler til den humanitære indsats i forbindelse med militæraktionen mod Irak, til udenrigsministeren
26	Spm. 157 om fremsendelse af ordlyden af Kofi Annans advarsel imod en militær aktion uden enighed i Sikkerhedsrådet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
27	Spm. 158 om opgørelse over, hvilke lande der bidrager med militære styrker, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 159 om omfanget af de ekstraordinære midler til nødhjælp og genopbygning, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 160 om dokumentation for, at Saddam Hussein støtter og/eller giver husly til terrorister, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 161 om elektromagnetisk bombe, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 162 om erklæring af krig, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 163 om krigserklæring samt Iraks rettigheder og pligter, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 164 om krigsfanger, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 165 om erstatning til krigsofre, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 166 om økonomiske omkostninger, til forsvarsministeren og udenrigsministeren
	Spm. 167 om hærchefens rolle i krigen mod Irak, til forsvarsministeren og udenrigsministeren

Bilagsnr.	Titel
28	1. udkast til betænkning
29	Spm. 168 om den tidligere irakiske hærchef's flugt, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 169 om placering af flygtningelejre i henholdsvis Irak og Tyrkiet, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 170 om bidrag til den humanitære indsats, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 171 om svar på henvendelse om eventuelt tyrkisk militært indgreb i det nordlige Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 172 om kendskab til doktrin om forebyggende angreb, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 173, om doktrin om forebyggende angreb indeholder brug af kernevåben, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 174, om tilsagn til USA er betinget af FN-beslutning, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 175 om Tyrkiets indflydelse på løsningen af det kurdiske spørgsmål i Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
30	Svar på spm. 145 om udsendelse af jægersoldater og Frømandskorpset, fra forsvarsministeren Svar på spm. 146 om efterretninger fra den danske ubåd, fra forsvarsministeren Svar på spm. 147 om betydningen af efterretninger fra den danske ubåd, fra forsvarsministeren Svar på spm. 148 om udsendelse af et større lægehold, fra forsvarsministeren Svar på spm. 149 om udsendelse af felthospitalet, fra forsvarsministeren Svar på spm. 161 om elektromagnetisk bombe, fra forsvarsministeren
31	Udenrigsministerens talepapir i forbindelse med samrådsspørgsmål D om humanitær indsats i Irak
32	Spm. 176 om affyring af Scud-missiler mod Kuwait, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
33	Spm. 177 om reaktivering af FN-resolution 678 og 687, til udenrigsministeren og forsvarsministeren
34	Spm. 178, om resolution 1441 giver mulighed for, at f.eks. Iran kan invadere Irak, til udenrigsministeren og forsvarsministeren Spm. 179, om en hvilken som helst koalition af lande kunne invadere Irak med henvisning til resolution 1441, til udenrigsministeren og forsvarsministeren

13 af udvalgets spørgsmål og forsvarsministerens og udenrigsministerens svar herpå

Spørgsmål 1 og svaret er optrykt efter ønske fra Dansk Folkeparti. Spørgsmål 3 og 31 og svarene er optrykt efter ønske fra Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Spørgsmål 33 og svaret er optrykt efter ønske fra Socialdemokratiet. Dog er notatet af 17. marts 2003, der er omtalt i besvarelsen, optrykt efter ønske fra udvalget. Spørgsmål 8, 45, 74, 98, 117 og 126 og svarene er optrykt efter ønske fra Socialistisk Folkeparti. Spørgsmål 50 og 70 og svarene er optrykt efter ønske fra Det Radikale Venstre. Spørgsmål 75 og svaret er optrykt efter ønske fra Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

Spørgsmål 1 :

Hvor mange penge har regeringen afsat til humanitær bistand, herunder til bistand til flygtninge i nørnruåderne og til repatriering af flygtninge i forbindelse med den aktuelle krise i Irak?

Svar:

Regeringen har i tilfælde af en militær aktion til hensigt at afsætte op til 300 mio. kr. inden for det nærmeste års tid til afhjælpning af de umiddelbare humanitære behov, bistand til internt fordrevne i Irak og flygtninge i nærnruåderne samt til genopbygningen af landet.

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes oplyse, hvilke andre lande der yder et militært bidrag til den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak?

Svar:

Blandt andre følgende lande forventes på nuværende tidspunkt at bidrage militært til en multinational indsats i Irak: Australien, Letland, Polen, Rumænien, Slovakiet, Spanien, Storbritannien og Tjekkiet.

Der henvises desuden til besvarelse af spørgsmål nr. 41.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en »angrebskrig uden FN-mandat«, men om en militær aktion,

der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål 8:

Kan ministeren bekræfte, at FN-organisationerne, herunder World Food Programme, i og omkring Irak langt fra har modtaget de midler, der er nødvendige for at kunne modtage det forventede antal flygtninge fra krigen under betryggende former?

Svar:

Af den eksisterende FN-appel for beredskabsforanstaltninger på i alt 123 mio. USD er der hidtil modtaget tilsagn på godt 50 mio. USD. FN's Kontor for koordination af humanitær bistand, OCHA, har for få dage siden cirkuleret et udkast blandt involverede FN-organisationer til en hastende nødhjælpsappel for situationen efter en evt. militær intervention med anmodning om, at organisationerne følger deres behovsskøn til appellen. Det skønnes foreløbig, at de samlede humanitære finansieringsbehov for en seks måneders periode kan blive på ca. 1 mia. USD, hvoraf to-tredjedele skønnes at skulle dække fødevarerbehov. Appellen ventes udsendt et par dage efter en evt. militær intervention.

Spørgsmål 31:

Ministeren bedes bekræfte, som det fremgår af Weekendavisen den 21. februar, at regeringen tidligere har sagt til USA, at en dansk tilslutning til en væbnet aktion mod Irak er betinget af en FN-beslutning, samt at der på daværende tidspunkt ifølge ministerens egne udtalelser, ikke forelå en beslutning?

Svar:

Min udtalelse, der er refereret i Weekendavisen den 21. februar 2003, vedrørte spørgsmålet om, hvad der ligger i begrebet »FN-sporet«. Jeg sagde bl.a. »at følge FN-sporet er at følge en beslutning, der træffes i FN«. Det er det, som regeringen gør ved nu at medvirke til at gennemføre de beslutninger, som FN's Sikkerhedsråd

har truffet med vedtagelsen af resolution 1441 og tidligere resolutioner.

Regeringen har på intet tidspunkt sat lighedstegn mellem FN-sporet eller FN-forankring og en ny resolution fra Sikkerhedsrådet. Regeringen har ikke lagt skjul på, at en ny sikkerhedsrådsresolution kunne være politisk ønskelig, selvom den ikke kan anses for juridisk påkrævet. Det har regeringen sagt mange gange – også til USA. En ny resolution ville have forøget det politiske pres mod Irak, men det blokeredes af Frankrigs trusler om at ville nedlægge veto.

Spørgsmål 33:

Ministeren bedes kommentere den svenske statsministers udtalelser om, at den USA-ledede angrebskrig uden FN-mandat mod Irak er et

brud på Folkeretten, herunder på hvilke punkter, han ifølge regeringen tager fejl?

Svar:

Regeringens notat af 17. marts 2003 indeholder en redegørelse for de forhold, der efter regeringens opfattelse kan begrunde, at militære forholdsregler over for Irak vil kunne iværksættes i overensstemmelse med folkeretten. Notatet vedlægges til Forsvarsudvalgets orientering.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en »angrebskrig uden FN-mandat«, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

NOTAT

Udenrigsministeriet
Juridisk Tjeneste

Til:	
CC:	
Fra:	Folkeretskontoret
Emne:	Det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler mod Irak

J.nr.:	JT.F, 6.U.591
Bilag:	
Dato:	17. marts 2003

Det generelle folkeretlige grundlag

I henhold til FN-pagtens art. 2, stk.4, gælder der et almindeligt forbud mod fysisk magtanvendelse staterne imellem.

Denne hovedregel brydes imidlertid af to væsentlige undtagelser: dels af en ret til magtanvendelse i selvforsvar, dels såfremt FN's sikkerhedsråd giver en særlig bemyndigelse til brug af magt.

Retten til magtanvendelse i selvforsvar fremgår af FN-pagtens art. 51 og kan kun udøves, indtil Sikkerhedsrådet har grebet ind. Endvidere er det en betingelse, at der foreligger et væbnet angreb, ligesom det forudsættes, at selvforsvarshandlingen er nødvendig og står i et rimeligt forhold til angrebet.

I den aktuelle diskussion om det legale grundlag for et evt. militært angreb på Irak, må interessen naturligt nok koncentrere sig om den anden undtagelse, hvorefter militære forholdsregler kan benyttes, såfremt Sikkerhedsrådet træffer en særlig beslutning derom i medfør af pagtens kap. VII.

Hvis sanktioner som afbrydelse af økonomiske forbindelser og andre former for samkvem med en fredsbryder viser sig utilstrækkelige eller skønnes at ville være det, kan Sikkerhedsrådet ifølge art. 42 »tage sådanne skridt ved anvendelse af luft-, sø-, eller landstridskræfter, som måtte være nødvendige for at opretholde eller genoprette mellemfolkelig fred og sikkerhed«.

FN-pagtens art. 42 forudsætter, at Sikkerhedsrådet kun kan gribe til militære sanktioner i undtagelsestilfælde på basis af en nøje overvejelse

af, hvorvidt en militær aktion kan retfærdiggøres. Der gælder med andre ord et proportionalitetsprincip, hvorefter det må vurderes, om de valgte midler står i et rimeligt forhold til de overgreb, der reageres imod.

Endvidere er det en forudsætning for anvendelse af militære foranstaltninger efter art. 42, at sikkerhedsrådet vurderer, at der foreligger en trussel mod freden, et fredsbrud eller en angrebs-handling, jf. art. 39.

Tidligere sikkerhedsrådsresolutioner, særligt resolution 678 og 687

Sikkerhedsrådsresolution 687 (1991) er en af de mest centrale i bestræbelserne for at tilvejebringe våbenhvile og varig fred og stabilitet i regionen.

I vurderingen af resolutionens egnethed som grundlag for en ny militær aktion må det tillægges vægt, at den er vedtaget med hjemmel i pagtens kap. VII, og at den i operative paragraf 1 bekræfter gyldigheden af alle 13 tidligere vedtagne resolutioner om krisen. Dette gælder således bl.a. res. 678 (1990), der bemyndiger de allierede til at "benytte alle nødvendige midler" til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

I februar 1998 fremlagde den daværende regering beslutningsforslag B 114 om dansk deltagelse i den militære indsats over for Irak for Folketinget, hvori det blandt andet hedder:

»Resolution 687 bekræfter den fortsatte gyldighed af resolution 678 af 29. november 1991. Resolution 678, som gav mandat til angrebet på Irak i 1991, bemyndigede i henhold til FN-Pagtens kapitel VII disse lande til at anvende alle nødvendige midler til at genoprette international fred og sikkerhed i området.

På basis af oplysningerne om udviklingen i situationen finder regeringen, at Iraks obstruktion af UNSCOM's virke har en så grov og vedvarende karakter og udgør så væsentligt et brud på betingelserne i våbenhvilen, at det ud fra en helhedsvurdering af den lange række af allerede vedtagne resolutioner er velbegrundet, at det internationale samfund om nødvendigt svarer igen med militære magtmidler, således som resolution 678 giver bemyndigelse til, såfremt det ikke viser sig muligt at tilvejebringe en forhandlingsløsning.«

Den daværende regering og et bredt flertal af Folketinget fandt dengang, at der var et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion mod Irak.

Spørgsmålet er herefter om dette grundlag fortsat er aktuelt, og hvilken betydning det har for det juridiske grundlag, at FN's Sikkerhedsråd har vedtaget resolution 1441.

Sikkerhedsrådsresolution 1441

FN's sikkerhedsrådsresolution 1441 af 8. november 2002 henviser til alle relevante tidligere FN Sikkerhedsrådsresolutioner og fastslår, at Irak substantielt har krænket og fortsat substantielt krænker (»material breach«) sine forpligtelser i henhold til tidligere Sikkerhedsrådsresolutioner, herunder resolution 687, hvilket udgør en trussel mod international fred og sikkerhed.

Uanset denne konstatering har Sikkerhedsrådet med resolutionen besluttet at give Irak en sidste mulighed for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser i henhold til de pågældende sikkerhedsrådsresolutioner. Med henblik herpå styrker og præciserer Resolution 1441 mandatet for våbeninspektørerne ved at stille krav om ubetinget, fri og uhindret adgang til alle installationer og områder i Irak for våbeninspektørerne, herunder også de præsidentielle områder.

I resolutionens operative § 4 beslutter Rådet, at falske erklæringer eller udeladelser i erklæringer, der afgives af Irak og manglende irakisk vilje til fuldt ud at efterkomme og samarbejde om gennemførelsen af resolutionen skal udgøre en yderligere grov krænkelse af Iraks forpligtelser.

Resolution 1441 fastslår, at Sikkerhedsrådet tidligere gentagne gange har advaret Irak om, at fortsat overtrædelse af landets forpligtelser vil medføre alvorlige konsekvenser (»serious consequences«).

Med hensyn til det juridiske grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak må det konstateres, at resolution 1441 ikke i sig selv indeholder den nødvendige bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd til magtanvendelse, der er forudsat i FN pagtens artikel 42. Resolutionen kan siges at udgøre et led i en flertrins procedure, hvorefter Sikkerhedsrådet - i tilfælde af manglende irakisk efterlevelse - som næste trin skal involveres på ny, før eventuel magtanvendelse kan finde sted. Der er med andre ord ikke på forhånd fastlagt nogen automatik med hensyn til

magtanvendelse. Det forhold, at resolutionen foreligger, må fortolkes således, at Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse i resolution 687 og øvrige resolutioner til under visse betingelser at anvende militær magt over for Irak midlertidigt må anses for at være suspenderet. Det gælder i hvert fald indtil sikkerhedsrådet har haft lejlighed til at vurdere situationen. Det bestyrkes af ordvalget i resolutionens operative §§ 2, 4 og 12.

Det fremgår eksplicit af resolutionens operative § 12, at eventuelle rapporterede substantielle irakiske overtrædelser og konsekvenserne heraf under alle omstændigheder skal være genstand for behandling i Sikkerhedsrådet. Bestemmelsen fastslår således, at Sikkerhedsrådet i tilfælde af yderligere substantielle irakiske krænkelse øjeblikkeligt skal træde sammen med henblik på at vurdere situationen og behovet for fuld efterlevelse af alle relevante sikkerhedsrådsresolutioner med henblik på at sikre international fred og sikkerhed. Det er nærliggende at fortolke resolutionen således, at der ikke er et juridisk grundlag for, at en eller flere stater kan iværksætte en militær aktion, før Sikkerhedsrådet i det mindste har behandlet sagen.

Der har siden været holdt talrige møder og konsultationer i Sikkerhedsrådet. Det er hver gang blevet konstateret, at Irak fortsat substantielt krænker de forpligtelser, som Sikkerhedsrådet har pålagt landet. Der er stadig enighed i Sikkerhedsrådet om, at Irak ikke har opfyldt de af Rådet opstillede krav og betingelser, selvom Irak – som følge af det massive pres fra verdenssamfundet – har gjort visse utilstrækkelige fremskridt.

Det optimale grundlag for iværksættelse af nye militære forholdsregler mod Irak ville selvsagt være, om en sådan behandling kunne munde ud i vedtagelse af en ny klar resolution eller en formandsudtalelse.

Der er imidlertid stor risiko for, at FN's sikkerhedsråd ikke kan nå frem til et sådant resultat, fordi Rådet ikke kan nå til enighed om, hvornår man skal drage konsekvenserne af Iraks substantielle krænkelse af sine forpligtelser.

Der er derfor grundlag for at overveje, hvorvidt militære forholdsregler vil kunne iværksættes på grundlag af de eksisterende resolutioner om Irak.

Såfremt Irak ikke i løbet af meget kort tid opfylder alle de af Sikkerhedsrådet opstillede krav

og betingelser, kan det konstateres, at Irak har forpasset sin sidste mulighed for dels at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og dels at undgå alvorlige konsekvenser, som landet fik med resolution 1441. Irak har således ikke overholdt kravene i resolution 1441 om omgående, betingelsesløst og aktivt samarbejde. Våbeninspektørernes bestræbelser har trods et meget betydeligt internationalt politisk og militært pres været forgæves, ligesom en fortsættelse heraf er udsigtsløs. Den sidste udvej for at få afvæbnet Irak må herefter anses at være en gennemtvungelse af FN's krav og betingelser med militær magt.

I denne situation består uforandret en bemyndigelse fra FN's sikkerhedsråd til at anvende alle nødvendige midler – herunder militære magtmidler – til at gennemtvunge Sikkerhedsrådets krav og betingelser. Resolution 678 bemyndiger FN's medlemslande til at gøre det fornødne med henblik på at genoprette international fred og sikkerhed i området. Denne bemyndigelse står uforandret ved magt, og Sikkerhedsrådet har med resolution 1441 i enighed opdateret og bekræftet bemyndigelsen til at anvende magt. Resolution 687 fastslår klart, at det er en fredsbetingelse og en betingelse for våbenhvilen, at Irak ikke udvikler eller opretholder en kapacitet vedr. masseødelæggelsesvåben, herunder navnlig med hensyn til kemiske og biologiske våben. På grund af Iraks væsentlige brud på sine forpligtelser, er det nødvendigt at sikre – om fornødent ved anvendelse af militær magt – at landet bliver afvæbnet og således ikke længere udgør en trussel mod international fred og sikkerhed i regionen.

En bred kreds af lande er enige om, at en ny resolution ville have været politisk ønskelig – men ikke juridisk påkrævet. Her er det vigtigt at notere sig, at det amerikansk/spansk/britiske resolutionsudkast ikke indeholdt nogen bemyndigelse til magtanvendelse, eftersom en sådan bemyndigelse allerede foreligger. Udkastet konstaterede blot, at Irak fortsat substantielt krænker sine internationale forpligtelser, og lagde op til, at Sikkerhedsrådet skulle beslutte, at Irak havde undladt at udnytte den sidste mulighed, som landet med resolution 1441 fik, for at opfylde sine nedrustningsforpligtelser og dermed undgå alvorlige konsekvenser. Det, der har været genstand for drøftelser i Sikkerhedsrådet, er således hverken, hvorvidt Irak substantielt krænker sine forpligtelser, eller, hvorvidt der foreligger en bemyndi-

gelse til at anvende militær magt. Disse spørgsmål har Sikkerhedsrådet afklaret. Drøftelserne har drejet sig om, hvornår det er tid til at drage konsekvenserne af de irakiske krænkelser.

Det forhold, at flere af de permanente medlem af Sikkerhedsrådet har truet med at nedlægge veto mod det amerikansk-britisk-spanske forslag til en resolution ændrer ikke ved denne vurdering. Det må i denne analyse indgå med vægt, at et enkelt eller nogle få lande, der på et tidspunkt har medvirket til opstilling af krav og betingelser for en fredsslutning, om fornødent gennemførlige med militær magt i henhold til Pagtens Kap. VII, ikke - i realiteten som en vektor med tilbagevirkende kraft - med trusler om at anvende vektorretten bør kunne blokere for en beslutning om magtanvendelse, når der foreligger bevidste, substantielle krænkelser på centrale områder af de af Sikkerhedsrådet opstillede krav og betingelser.

Der må endelig lægges betydelig vægt på, at et enigt Sikkerhedsråd i resolution 1441 anerkender, at Iraks konstaterede manglende efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner udgør en trussel mod international fred og sikkerhed, og at et enigt Råd erindrer om den tidligere afgivne bemyndigelse til med alle midler dels at sikre Iraks efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolutioner, dels at genoprette international fred og sikkerhed. Herved opdateres Sikkerhedsrådets tidligere bemyndigelse til magtanvendelse.

Konklusion

Sammenfattende er det vurderingen, at der - i den foreliggende situation - med resolution 1441 for så vidt foreligger et klarere og mere opdateret juridisk grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak med henblik på at fjerne Iraks kapacitet til at opbygge og anvende masseødelæggelsesvåben, end tilfældet var, da den daværende regering i februar 1998 fremlagde beslutningsforslaget (B 114) om dansk deltagelse i en militære indsats over for Irak. Den daværende regering - og et bredt flertal i Folketinget - fandt dengang, at Sikkerhedsrådets Irak-resolutioner fra 1990 og 1991 (nr. 678 og 687) udgjorde et tilstrækkeligt juridisk grundlag for en militær aktion.

Folkeretskontoret

Spørgsmål 45:

Kan ministeren bekræfte, at FN's Sikkerhedsråd har eneret på fortolkning af Sikkerhedsrådets resolutioner, og kan ministeren bekræfte, at Sikkerhedsrådet ikke aktuelt er enig i, at der foreligger et mandat til en krig mod Irak?

Svar:

Sikkerhedsrådet er selvsagt beføjet til at fortolke sine egne beslutninger og vedtagelser, men har ikke eneret hertil, idet en sådan beføjelse eksempelvis også tilkommer Den Internationale Domstol. Regeringen er af den opfattelse, at der foreligger et tilstrækkeligt folkeretligt grundlag for iværksættelse af en militær aktion mod Irak. Der henvises i øvrigt til Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003. Da der ikke siden 8. november sidste år har fundet nogen afstemning sted i Sikkerhedsrådet om anvendelse af militær magt mod Irak, er der efter regeringens opfattelse ikke belæg for en konstatering af, hvorledes holdningen hertil aktuelt er i Sikkerhedsrådet.

Spørgsmål 50:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan medlemmerne i FN's Sikkerhedsråd stiller sig til den USA-ledede angrebskrig mod Irak uden FN-mandat.

Svar:

Da der ikke siden 8. november sidste år har fundet nogen afstemning sted i Sikkerhedsrådet om anvendelse af militær magt mod Irak, er der efter regeringens opfattelse ikke belæg for en konstatering af, hvorledes holdningen hertil aktuelt er i Sikkerhedsrådet.

Det fremgår i øvrigt af Udenrigsministeriets notat af 17. marts 2003, at der ikke, som det hedder i spørgsmålet, er tale om en »angrebskrig uden FN-mandat«, men om en militær aktion, der iværksættes på grundlag af en bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd.

Spørgsmål 70:

Er ministeren enig i, at vurderingen af, om våbeninspektørernes bestræbelser har været forgæves, er en politisk vurdering og ikke en juridisk?

Svar:

Det er korrekt, at det nævnte udsagn er en vurdering af fortrinsvis politisk karakter. Vurderin-

gen bygger på de seneste måneders begivenhedsforløb og udgør som sådan et element i den folkeretlige analyse.

Spørgsmål 74:

Ministrene bedes oplyse, om chefen for FN's våbeninspektører, Hans Blix, har udtalt at våbeninspektørernes arbejde er udsigtsløst?

Svar:

Regeringen er ikke bekendt med, at Hans Blix skulle være kommet med en sådan udtalelse. Derimod har Hans Blix under sit indlæg i Sikkerhedsrådet i dag den 19. marts 2003 bl.a. udtalt at han er skuffet over, at det efter 3 ½ måneders arbejde ikke er lykket at tilvejebringe forsikringer om, at Irak ikke besidder masseødelæggelsesvåben og andet forbudt materiel.

Spørgsmål 75:

Hvordan vil den folkeretlige situation være, hvis våbeninspektørernes arbejde ikke er udsigtsløst?

Svar:

Spørgsmålet er ikke aktuelt i den foreliggende situation.

Spørgsmål 98:

Er det regeringens vurdering, at et angreb på Irak uden om FN vil forøge terrorrisikoen rundt omkring i verden?

Svar:

Nej. På langt sigt er det regeringens håb, at det vil få en positiv effekt. Den militære aktion sker i øvrigt ikke uden om FN.

Spørgsmål 117:

Hvor mange af FN's resolutioner har Israel overtrådt?

Svar:

Regeringen finder ikke, at spørgsmålet i dets foreliggende form kan besvares meningsfyldt.

Spørgsmål 126:

Mener regeringen, der er en sammenhæng mellem Bush-doktrinen om forbyggende angreb og krigen imod Irak?

Svar:

Regeringen bekendt eksisterer der ikke en Bush-doktrin om forebyggende angreb.